

TÜRKİYE

Temmuz-Ağustos 2021

Öne Çıkan Sayılar (31 Ağustos 2021 itibarıyla)

Türkiye, uluslararası koruma ihtiyacı içinde olan
4 milyon kişiye ev sahipliği yapmaktadır.

Geçici koruma altında yaklaşık 3,6 milyon Suriyeli, diğer uyruklardan 330.000'in üzerinde uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi bulunmaktadır. Suriyelilerin %98'inden fazlası 81 ilde ev sahibi toplumla bir arada yaşamakta, %1,5'i ise GİGM yönetimindeki yedi Geçici Barınma Merkezi'nde kalmaktadır.

5.600

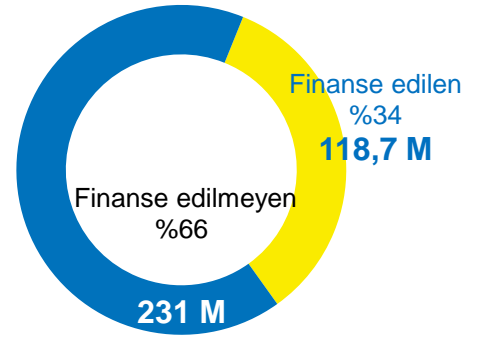
şartlı mülteci ve geçici koruma statü sahibi kişinin dosyası 2021'de 14 ülkeye yeniden yerleştirme değerlendirilmesi için sunulmuştur. %79'u Suriyeli, %13'ü Afgan olmak üzere 4.300'den fazla kişi 13 ülkeye yerleştirilmek üzere ülkeden ayrılmıştır.

32.900

UNHCR Danışma Hattı, Ağustos ayında en çok üçüncü ülkeye yerleştirme ve finansal yardım konularında olmak üzere **toplam 32.900 çağrıya cevap vermiştir.** Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet hattına gelen 4.650 çağrı gelmiş, 2.700 kişi bu konuda danışmanlık hizmeti almıştır.

UNHCR Türkiye Operasyonları İçin Talep Edilen Finansman (31 Ağustos 2021 itibarıyla)

349 milyon 700 bin Amerikan doları

Fotoğraf: Mohammed Eyad

Mohammed Eyad'ın *Mağara (The Cave)* adlı belgeseli, 2020 Emmy Ödülleri'nde Kurgu Dışı Bir Program için Üstün Görüntü Yönetmenliği Ödülü'nü kazandı. Belgesel, Suriye'de bir yeraltı hastanesinin ve orada mahsur kalan bölge sakinlerinin tıbbi yardım sağlamak için hayatlarını riske atan kadınların liderliğindeki bir sivil ve tıp uzmanları ekibinin gerçek hikâyesini gözler önüne seriyor. Hayatını Türkiye'de sürdüren Mohammed'in Emmy Ödülleri'ne uzanan cesaret ve dayanıklılık hikâyesini okumak için [tıklayın](#).

Kuzeybatı Suriye'ye Yönelik Birleşmiş Milletler Sınırötesi İnsani Yardım Mekanizması, 9 Temmuz'da alınan kararla 6 ay uzatılmış olup Türkiye sınırından insani yardım götürülmesine devam edilebilmesi için 6 aylık ilave bir uzatma yapılması da gündemdedir. T.C. Dışişleri Bakanlığı, bu mekanizma üzerinden ulaştırılan BM insani yardımının Suriye'deki insani krizle etkili mücadele ve bölgenin güvenliği ve istikrarı için hayati bir rol oynadığını vurgulayarak mekanizmanın uzatılmasının memnuniyetle karşılandığını belirten bir basın açıklaması yayımlamıştır. UNHCR, Koruma, Barınma/Gıda Dışı Yardım ve Kamp Koordinasyonu ve Kamp Yönetimi Kümelerinin eş liderliğini yürütmektedir. Kümelerin tamamı, Suriye'nin kuzeybatısındaki çatışma bölgelerinde yaşanan insani gelişmeleri yakından takip ederek acil durumlara hazırlık ve müdahale planlarına katkı sağlamaktadır.

Türkiye'nin güneyinde ve güneybatısında 28 Temmuz'da başlayıp Ağustos'un ilk iki haftasında da devam eden **orman yangınları** sonucunda tarım arazileri küle dönmüş, binlerce hayvan can vermiştir. UNHCR, Muğla, Antalya ve Mersin'deki yetkili makamlarla temasa geçerek bölgedeki durum ve yangından etkilenenlerin ihtiyaçları hakkında bilgi almıştır. İl Göç İdaresi Müdürlükleri ve Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerinin verdiği bilgiye göre, geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamında olup bölgedeki yangından etkilendiği tespit edilen bir yabancı bulunmamaktadır.

UNHCR, Ankara'nın Altındağ ilçesinde 11 Ağustos'ta yaşanan olayların ardından bölgedeki yetkililerle, yabancı temsilcilerle ve STK'larla temasa geçerek gerilimi azaltmak ve ihtiyaçları tespit etmek için alınabilecek önlemleri değerlendirmiştir. UNHCR Temsilcisi, Ankara'da İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi'ni (İGAM) ziyaret ederek yaşanan olaylardan etkilenen yabancılardan bilgi almıştır. Yaşanan olaylardan sonra bazı yabancılar başka bir semte taşınmayı düşünürken bazılarıysa çocuklarının okula kaydı konusunda endişe duymaktadır.

Kurumlar Arası Koruma İhtiyaç Değerlendirmesi 4. Aşama Ön Analiz Raporu Ağustos ayında yayımlanmıştır. Koruma sektöründen 26 ortak ve 4 belediyeyle yapılan çalışma kapsamında Suriyeli, Afgan, Iraklı ve İranlıların da içinde bulunduğu 1.220 kişiyle görüşme yapılmıştır. GİGM tarafından kayıt altına alınan yabancıların hak ve hizmetlere erişimiyle karşılaştırma yapabilmek için GİGM nezdinde kayıt ve belgelendirme işlemleri devam eden küçük bir örneklem (çoğunlukla Afgan) oluşturulmuştur. Araştırma alanları çalışmanın önceki aşamasına büyük oranda benzerlik taşısa da bu aşamada kayıt durumuyla ilgili ilave soruların yanı sıra COVID-19 aşularına, dijital araçlara ve dijital okuryazarlığa erişim gibi yeni tematik bölümler de mevcuttur. Çalışmanın dört aşamasında elde edilen bulguların karşılaştırmalı analiziyle birlikte Activity Info ve ortakların değerlendirmeleri gibi kurumlar arası diğer veri kaynaklarındaki incelemeleri de içeren yıllık bir rapor hazırlanacaktır.

İstanbul Ziyareti

UNHCR Türkiye Temsilcisi, 26-28 Temmuz'daki İstanbul ziyaretinde yerel makamlarla, ortaklarla, STK temsilcileri ve akademisyenlerle yaptığı toplantıların dışında kentte yaşayan geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki kişilerin belediye hizmetlerinden ve sosyal koruma imkânlarından faydalandırılması ve sosyal uyumun geliştirilmesiyle kurumlar arasında devam eden işbirliğini daha güçlü ve kurumsal bir yapıya kavuşturmak üzere İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Ekrem İmamoğlu ile bir Mutabakat Metni imzalamıştır. UNHCR Türkiye Temsilcisi, ziyareti sırasında İstanbul Vali Yardımcısı, İstanbul İl Göç İdaresi Müdürü ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı gibi koruma ve geçim kaynakları alanlarında yetki sahibi mevkidaşlarıyla görüşmeler yapma fırsatı da bulmuştur. Bununla birlikte uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerle, Afgan taban örgütlenmelerinin temsilcileri, yerel toplum liderleri ve önde gelen akademisyenlerle yaptığı toplantılarda İstanbul'daki koruma, sosyal uyum ve geçim şartları hakkında bilgiler almıştır. Böylelikle geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamında İstanbul'da ikamet eden yabancıların ve hizmet sağlayıcıların genel durumu, ihtiyaçları ve sorunları ele alınarak uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere yönelik çalışmaları güçlendirmek için yapılabilecek işbirlikleri görüşülmüştür. UNHCR, Temsilcinin ziyaretinden önce çocukların çok kültürlü bir öğrenme ortamında şarkı söyleyerek olumlu tecrübeler edinmesini hedefleyen 2020'deki Birlikte Güçlü Sesler Korosu II projesini destekleyecek şekilde uluslararası koruma ihtiyacı içindeki çocuklara yönelik sanat etkinliklerinin yapılması için İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) ile bir Mutabakat Metni imzalamıştır.

Belediye Koordinasyon Platformu üyeleri, Şubat ayında yapılan Belediye Koordinasyon Toplantısı'nda Türkiye'deki operasyonel şartlar ve belediyelerin uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere yönelik çalışmalarındaki artış çerçevesinde **İstanbul Deklarasyonu'nu** gözden geçirme kararı almıştır. UNHCR, WALD ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi, bu kapsamda Marmara Bölgesi'ndeki 20 belediyenin katılımıyla 25 Ağustos'ta bir çalıştay düzenlemiştir. Belediye Koordinasyon Platformu'nun İstanbul Deklarasyonu'nun önemini vurgulayarak gözden geçirilen taslak metni enine boyuna tartıştığı çalıştayda Mültecilere İlişkin

Küresel Mutabakat ışığında Marmara Bölgesi'nde uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere yönelik çalışmalarda belediyelerin daha sahiplenici bir rol üstlenmesi gerektiğine değinilmiştir. Platform üyelerinin ev sahibi toplumun yanında yabancılara da hizmet götürme taahhütleri, belediye hizmetlerinin uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişileri de kapsayacak şekilde kurumsallaşması için ek kaynak ihtiyacı ve belediyelerin dış finansmana doğrudan erişimi gibi diğer konu başlıkları da çalıştayda gündeme getirilmiştir. Katılımcılar, göç ve uluslararası koruma meselelerini 5 yıllık stratejik planlarına alma konusunda diğer yerel yönetimlere çağrıda bulunulması gerektiğini belirterek karar alıcı düzeyindeki ve teknik düzeydeki toplantılarla platformun koordinasyon faaliyetlerinin kapsamını genişletme arzusunda olduklarını ifade etmişlerdir.

Uyum ve Sosyal Uyum

GİGM-UNHCR Ortak Uyum İnisyatifi kapsamında, **Muhtar Çalıştayları** etkinliklerinin dördüncüsü ve beşincisi 5 Temmuz (çevrimiçi) ve 12 Temmuz (yüz yüze) tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylara İstanbul'un dört ilçesinde görevli muhtarların yanı sıra aralarında Göç İdaresi Genel Müdür Yardımcısı, İstanbul İl Göç İdaresi Müdürü ve il ve ilçe müdürlüklerinden yetkililerin de bulunduğu yaklaşık 80 temsilci katılım göstermiştir. Muhtarlara sosyal uyum ve uluslararası korumayla ilgili ulusal politika ve programlar hakkında bilgi verilmiştir. Muhtarlar, tartışma oturumunda mahallelerindeki sosyal uyum düzeyi, yabancıların durumu ve yaşanan sorunlarla ilgili gözlemlerini paylaşmıştır. Mahallede ikamet eden yabancı nüfusu hakkında yeterli bilgiye sahip olunmaması sebebiyle yardım ihtiyaçlarına yönelik planlamalar yapılamadığı ifade edilmiştir. UNHCR, sosyal uyumun güçlendirilmesine yönelik gözlemleri, önerileri ve sorunları tartışmak için ev sahibi topluma ve uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere ait farklı mahallelerdeki ofis ve işletmeleri 13-14 Temmuz tarihlerinde ziyaret etmiştir.

Yerel Düzeydeki Çalışmalar

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (GASMEK) bünyesinde düzenli olarak günlük 20-25 bin maske üretilmektedir. Maskelerin üretim ve dağıtımını 18'i gönüllü olmak üzere Türk ve Suriyelilerden oluşan 30 kişilik bir grup yapmaktadır. UNHCR, belediyeye 1,5 milyon maske için gereken malzeme desteğini sağlamış, söz konusu maskelerin yaklaşık 1,3 milyonu hâlihazırda üretilmiştir. İmal edilen maskeler, GASMEK'te meslek ve Türkçe kurslarına katılan kişilere ve belediyenin tespit ettiği ihtiyaç sahibi Suriyeli ve Türk ailelerine hane ziyaretleri yoluyla dağıtılmıştır.

Habitat Derneği, Google tarafından desteklenen ve UNHCR tarafından Habitat Derneği ortaklığıyla yürütülen ve dijital becerileri artırarak Türkiye'deki Suriyelilerin girişimcilik kapasitelerini ve istihdam edilebilirliklerini geliştirmeyi hedefleyen İMECE Projesi kapsamında, **Google Maharat min** dijital beceri eğitim programını düzenlemiştir. 14-15 Ağustos'ta yapılan eğitimde 7 kadın katılımcı yer almıştır. Habitat Derneği, 270 faydalanıcı olarak belirlediği hedefi aşarak 143'ü kadın olmak üzere toplam 309 kişiye ulaşmıştır. Eylül ayında yeni bir etkinlik dizisini hayata geçirmeyi planlayan Habitat Derneği, bir e-ticaret sitesinin kıdemli yazılım mühendisi ve İMECE katılımcılarıyla birlikte ilk kez bir ilham toplantısı da düzenleyecektir.

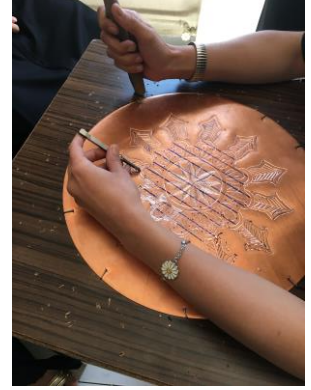
Fotoğraf ©Sultanbeyli Belediyesi

UNHCR, yabancı toplulukları, ortak STK'lar ve yerel yönetimlerle eşgüdüm içinde çalışarak **uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin geçim kaynaklarına erişimini** desteklemektedir. UNHCR tarafından desteklenen Sultanbeyli Belediyesi Kariyer Merkezinde danışmanlık eğitimini tamamlayan 10 belediye personeli, Türk üniversite öğrencilerinin ve geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki öğrencilerin mezuniyet sonrasında istihdam edilebilirliğini artırmak üzere ilk danışmanlık oturumunu düzenlemiştir. Kariyer Merkezi, işgücü piyasasındaki fırsatlar hakkında danışmanlığın yanında meslek ve sosyal beceri eğitimleri vermeye devam ederek özel sektörle kurulan ağlar üzerinden istihdam sürecini kolaylaştırmaktadır.

Uzun süredir devam eden pandemi süreci göz önünde bulundurularak Türk çocuklarla yabancı çocukların kaynaşması ve güvenli ve doğal bir ortamda birlikte vakit geçirmeleri için Temmuz ayında Mersin, Van ve Niğde'de **çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir**. Bu kapsamda düzenlenen iki yaz kampından ilki, UNHCR ortağı Tarsus Yaşam Derneği'nin 12-14 yaş grubu çocuklar için organize ettiği ve Mersin'deki yerel makamlarla

diğer kuruluşların katıldığı kamp, diğeri ise Van Çocuk Destek Merkezince yaklaşık 55 çocuk için düzenlenen kamptır. Çocukların eğlenmesi için etkinliklerin düzenlendiği yaz kampları, kurum personelinin yardımlaşma ve dayanışma kültürüne de katkı sağlamıştır. Bunun yanında UNHCR ortağı Niğde Yetim Eli Derneği, yerel makamlarla birlikte bir piknik düzenlemiştir. Çoğunu tek ebeveynli ailelerin oluşturduğu yaklaşık 100 Türk ve 75 Afganistan, Suriye ve Irak uyruklu kişiler gün boyunca birlikte sportif etkinlikler yaparak keyifli saatler geçirmiştir.

Mardin Meydanbaşı Çok Amaçlı Toplum Merkezinde (ÇATOM) düzenlenen [kadınlaraya yönelik bakırcılık eğitimi](#) 6 Ağustos'ta tamamlanmıştır. Mart-Ağustos döneminde üç ay boyunca eğitime katılan 15'i Türk, 16'sı yabancı olmak üzere 31 kadın katılımcı tepsisi ve dekoratif tabak gibi 140 ürün üretmiştir. UNHCR, eğitimde kullanılan araç ve malzemeleri temin etmiştir. Kursa katılan kadınlar, emeği geçenlere teşekkürlerini sunmuştur. Farklı sosyokültürel çevrelerden gelen insanlara birlikte çalışıp öğrenecekleri bir platform sunan programın katılımcıları güçlü ilişkiler ve arkadaşlıklar kurmuştur. UNHCR, kadınların ürettiği ürünlerin satış stratejisini desteklemek için çalışmalarını sürdürmektedir.

COVID-19'la Mücadele ve Destek Çalışmaları

UNHCR ve ortakları, Türkiye'nin [COVID-19 aşılama programı](#) hakkında bilgi vermek ve aşılamanın halk sağlığı açısından önemiyle ilgili farkındalık yaratmak için ülkenin dört bir yanında yaşayan uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere ulaşmaya devam etmektedir. Bazı bölgelerde aşılama konusunda bir sorun yaşanmadığı görülürken özellikle kırsal bölgelerde yaşayan uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin aşıya ve bilgiye erişimde zorluklar yaşadığı anlaşılmaktadır. UNHCR, durumu anlayıp çözüm önerileri getirebilmek için ortaklarıyla düzenli olarak toplantılar yapmaktadır. Bununla birlikte kurumlar arası düzeyde ve ortaklar üzerinden yürütülen savunuculuk ve toplulukla iletişim faaliyetlerine ağırlık verilerek farklı dillerde bilgi paylaşımı yapılmaktadır.

UNHCR, Temmuz ayında Türkiye'de [uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin COVID-19 aşısına erişimini](#) araştırmak için 49 ilde yaş, toplumsal cinsiyet ve demografik konum özelliklerine göre uluslararası koruma ihtiyacı içindeki 1.200 kişiden oluşan rastgele bir örnekleme [anket çalışması](#) yapmıştır. Telefonla görüşme yöntemi kullanılarak zaman içinde aşıya erişimdeki değişiklikleri gözlemlemek için aynı katılımcıların sırayla tekrar arandığı uzun süreli bir grup çalışması yöntemi izlenmiştir. Anket sonuçlarına göre katılımcıların üçte birinden fazlası aşılanmış, %13'ü ise aşı için randevusunu almış veya almayı planlamaktadır. Katılımcıların %6'sı aşılanmaya gönüllü olmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların yaklaşık yarısı, sağlık sorunları olduğu için ya da yeterli bilgiye sahip olmadıklarından dolayı aşılanma konusunda kararsız olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların neredeyse tamamının aşı kampanyasından haberdar olduğu ve bu konuda en çok sosyal medya üzerinden bilgi alındığı ortaya çıkmıştır. Katılımcıların aşılanma oranı, Türkiye'deki genel aşılanma oranına büyük ölçüde paralellik göstermektedir. İlk anketin yapıldığı tarihte aşılanmayanlar için Eylül ayında ikinci bir anket yapılması planlanmaktadır.

Kayıt ve Koruma Hizmetlerine Erişim

Mülakat teknikleri, inanılabilirlik, hukuki analiz ve karar yazımı konularında teorik ve pratik bilgilendirmenin yapıldığı [Uluslararası Koruma Statü Belirleme \(UKSB\) Eğitimi](#), 16-20 Ağustos'ta Ankara'da düzenlenmiştir. GİGM ve İGİM'lerden yaklaşık 35 katılımcıyla düzenlenen eğitimde sunumlarla birlikte mülakat teknikleri ve örnek olaylar üzerinden uygulamalı mülakat simülasyonları yapılmıştır. Uluslararası koruma başvurularının hukuki analizi ve karar yazımı başlıklarını da içeren eğitimlere Eylül ayında devam edilecek olup internet üzerinden gerçekleştirilecek Afganistan, İran ve Irak menşe ülke bilgisi eğitimleri programa eklenecektir.

24-26 Ağustos tarihlerinde yapılan çevrimiçi etkinlikle Afganistan, İran ve Irak hakkında [Menşe Ülke Bilgisi \(MÜB\) eğitimleri](#) düzenlenerek İGİM'lerden 54 katılımcıya güncel menşe ülke bilgileri aktarılmış, İGİM personelinin uluslararası koruma statü belirleme (UKSB) işlemlerinde bu bilgileri kullanma kapasitesi artırılmıştır. Ağustos ayında İGİM personeline yönelik olarak düzenlenen UKSB karar yazımı eğitimlerine destek olacak şekilde tasarlanan MÜB Eğitimi kapsamında katılımcılara vakaların geçmişi, siyasi/coğrafi şartları, güvenlik durumu ve olası risk profilleri hakkında bilgiler verilmiş, katılımcılar UKSB bağlamında MÜB araştırması ve MÜB kullanımıyla ilgili sorular sormuştur. UNHCR, aynı zamanda GİGM üst düzey yetkilileri ve karar vericileriyle paylaşmak üzere düzenli olarak güncel MÜB belge ve raporları hazırlamaktadır. UNHCR, Temmuz ve Ağustos aylarında Afganistan, İran, Irak ve farklı Afrika ülkeleri hakkında güncel raporları yetkililerle paylaşmıştır.

Afganistan'daki Gelişmeler

UNHCR, Afganistan'da yaşanan gelişmeler çerçevesinde Türk makamlarıyla yakın temaslarda bulunmuş, nüfus hareketlerini incelemek için sınırlardaki hareketleri ve trendleri izleme ve analiz etme çalışmalarına hız kazandırmıştır. UNHCR Türkiye Temsilcisi, 12 Ağustos'ta Dışişleri Bakan Yardımcısı Sn. Yavuz Selim Kıran'la gerçekleştirdiği görüşmede son gelişmelerle ilgili bilgi alışverişinde bulunmuş, başta sınır bölgeleri ve geçiş güzergâhları olmak üzere yasal çerçevenin uygulanmasında yetkili makamlarla işbirliği ve destek konularını görüşmüştür. Sn. Kıran, Afganistan'a ve Afganistan'a komşu ülkelere desteğin devam etmesi gerektiğini vurgularken UNHCR, Afganistan'a ve komşu ülkelere yönelik çalışmaların kararlılıkla sürdürüleceğini ifade etmiştir.

UNHCR Türkiye Temsilcisi, Afganistan'da hızla gelişen şartlarla ilgili olarak bilgi alışverişinde bulunmak üzere 19 Ağustos'ta Göç İdaresi Genel Müdürü Sn. Dr. Savaş Ünlü ile bir toplantı yapmıştır. Sn. Ünlü, Türkiye'nin uluslararası koruma ihtiyacı içindeki büyük bir nüfusa ev sahipliği yapmasından doğan endişeleri aktararak üçüncü ülkeye yerleştirme konusunda uluslararası toplumun desteğinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. UNHCR Türkiye Temsilcisi ise Afganistan ve komşu ülkelerdeki insani yardım çalışmalarında uluslararası toplumun desteği için savunuculuk faaliyetlerinin devam ettiğini belirterek Türkiye'de yaşayan Afganların koruma ihtiyaçlarına değinmiştir.

UNHCR Türkiye Temsilcisi Philippe Leclerc, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile bir Mutabakat Metni imzaladı. Fotoğraf ©İstanbul Büyükşehir Belediyesi

UNHCR Türkiye olarak 2021'de verdikleri desteklerden ötürü donörlerimize teşekkürlerimizi sunarız:

ABD | Avrupa Birliği | Almanya | Japonya | Fransa | Kore Cumhuriyeti | Norveç | Google | İsviçre | Danimarka | Finlandiya | İsveç | Hollanda | İrlanda | Belçika | İtalya | Özel donörler

İLETİŞİM

Amira Abd El-Khalek, Raporlama Müdürü, Türkiye, abdelkha@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7420

BAĞLANTILAR

UNHCR Türkiye İnternet Sitesi | Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi | Bölgesel Portal - Akdeniz | Facebook | Twitter | Hizmet Danışmanlığı | UNHCR Help (Yardım) Sayfası | UNHCR Türkiye Bilgi Panosu | İyi Uygulamalar Portalı